

Kdo jsou političtí kejklíři

Pod ohlazením "Politických kejklířů" pravi mezi jiným Slovian Americký: "Když G. Cleveland za své první lhuty presidentské ovedl na přetles odstranění tehdejších přebytků a navrhol všeobecné snížení cel, odpověděli mu republikáné zvýšením cel. Teď chtějí vyároubováním cel do výše odstraniti také schodek."

Jak se podobá, přijala redakce Sloviana za bernou minci co o otázce celů z pramenů demokratických čerpala. Kdyby byla hledala poněkud správného, nepadla by do toho omylu. Kdyby byla vzala k ruce úřední výkaz, sledala by že není pravda co demokraté o zákonu McKinleyho tvrdili a co nyní Slovian opakuje, že by totiž zákon McKinleyho byl nějakým všeobecným zvýšením cla, nýbrž právě naopak, seznal by že jím clo v celku bylo sníženo. Jest ovšem pravda, že na některých předmětech, kde rozkvět průmyslu toho vyžadoval, bylo clo poněkud zvýšeno, tak jako v oboru výroby plechu, koflíků a jiných. Najroti tomu bylo zákonem McKinleyho zrušeno úplně clo z předmětů všeobecně potřebného v každé rodině bez výjimky, z cukru, sníženo clo skoro šmahem na výrobky železné vyjma nožských a na mnohé jiné. Úřední číslice za dobu od pověstného poselství Clevelandova až do opětného jeho nastoupení v roce 1893 poskytují nám následující obrazec:

Table with columns: Rok, Hodnota vyváženého přivozu, Cíla přivozu, Cíla vyváženého, Přímé a nepřímé přirážky, Cíla vybraná na osobu

Výkaz přivozu z ciziny a cla na tyž zaplaceného.

kům a prodávání úpiš. Slibovali zavedení svobodných surovin a tím umožnění rozvoje průmyslového namru na jaké se dříve nikdy nenalezal, ale spůsobili všeobecný průmyslový úpadek. Slibovali omezení trhů evropských našim plodinám a větší ještě míře nežli počítali jsme dříve, ale spůsobili uzavření trhů na pevnině evropské našemu masu a dobytku a trhů jihoamerických našim chlebovinám. Slibovali zolnictvu dolarovou plánicí a dali mu méně než při dolarovov. Slibovali dělnictvu hojnost zaměstnání při dobrých mzdách a dali mu zahálku a bídu. Slibovali šetrnost ve správě vládní a úplně odklizení dluhu národního a dali mu každoroční padesátimilionové schodky a rozmnožili dluh národní prodejem úpišů již o 262 milionů. Slibovali oprava naší soustavy řízení a uvrhli ji na pokraj propasti.

Kdo a kde jsou teda ti političtí kejklíři?

Karel Jonáš.

Náhlu a neočekávanou zprávu přineslo podmořské lano minulý čtvrtek, že nejspolečně ho a nejvíce vynikajícího Čecha amerického, Karla Jonáše, není více. Zemřel v Crefeldu, v Německu, kdež co občan americký zastával úřad konsula od minulého jara.

vězněn nějaký čas a pak z Prahy do svého rodiště vypovězen, odkud bez dovolení úředního nesměl se hnutí. Později dovolilo mu místodržitelství, aby odebral se na statek pana Václava Kratochvíla v Loukách u Roudnice, odkud se tajně vypravil do Anglieka. V Londýně vyhledal Dra. Straku a později též ruského publicistu Heroena. Tež obcoval nějakou dobu s Michálem Bakuninem, když tento provedl svůj útek ze Sibíře.

Z Londýna psal dopisy i články do "Národních Listů," tehdy právě založených a pro jedno z pojednání těch, "Kdo nám pomůže," byl redaktor Národních Listů, Julius Grégr, poprvé odsouzen. Sepsal také kritickou brožuru "Naše politika," která vyšla před J. V. Friše v Genevě.

Po pěti dnech letém pobytu v Londýně přijel na vyzváně Vojty Maška do Ameriky. Neměl sice původně v úmyslu trvale zde se usaditi, ale ujav se jednou již redakce Slavie, jediného to tehdy českého listu, který v říjnu 1861 vznikl spojením se "Národních novin" ze St. Louis se "Slovianem Amerikánským" v Racine, uvákal tu na dobro.

Třicetileté jeho působení zde bylo velice plodné a vydatné. Brzy po tom když ujal se "Slavie," založil vedle téže zábavního časopisu "Zvony," který ale v brzkou na to zašel. Vídá, že tu třeba jest nevyhnutelné po-

dány byly a sice: "Porážka Francie a její příčiny," "Žena ve společnosti lidské, zvláště v Anglii a Americe," "Federace v Rakousku" a "Americká Federace a samospráva." Na zimu roku 1871 vrátil se do Ameriky a ještě téhož roku založil vedle Slavie zábavní týdeník Amerikán, který později koncem roku 1872 splynul s Pokrokiem Západu.

V letech šedesátých byla Helena Slavie směrem republikánským a toho směřením byla tehdejší převážná většina české emigrace. Bylot tehdy zcela přirozeno, že občanstvo Inulo ku straně té, která zápasila o celistvost této velké Unie a nemohlo míti sympatií se stranou, která udržel otroctví byla volna celistvost země obětovati. Váak počátkem let sedmdesátých počal se směr politiky Slavie měniti a v roku 1872 vstoupila do řad demokratických, v nichž od té doby setrvala. K tomuto obratu, této změně směření Jonášova děkují měla strana demokratická za to, že převážná většina jak tehdejšího již obyvatelstva, tak i pozdější emigrace, převedena byla do tábora demokratického. Politické zásluhy Jonášovy v tom směru byly pro onu stranu neocenitelnými a až v letech pozdějších částečně odměny došel, přece dojísta nebyl odměněn více, než jak si vzhledem k výsledkům zasluhoval.

Jonáš byl pracovníkem pilným a neúnávným. Při práci své redakční pečoval v letech sedmdesátých s nevědní pílí o to, aby vyhověno bylo literárním potřebám lidu českého v Americe. V roce 1876 vydal objemný a nákladný první slovník anglický, práce to obtížná nesmírně, neboť byla to práce původní, ku které nebylo pomůček žádných a která musela konána býti jen enviklově vedle prací redakčních a jejíž cenu proto sotva dovede oceniti ten, jenž slastí života redaktora českoamerického listu nezažil. Brzy po vydání slovníku, totiž roku 1879, vydal Zákoný Americké, sbírku to výkladů právních, pro každého osadníka českoamerického důležitých. Spisu toho vyšlo již několik vydání a sice všechna pozdější valně rozmnoužená a pod jiným názvem, totiž Americké Právo. Mimo těch vydal též překlad spisu Zlatá kniha pro farmera, spisu to zvěrolékařského, kterýž doplnil částečně z Pečfrkova Zvěrolékaře. V letech osmdesátých vydal nový Tlumač americký, nejstručnější a nejlepší až posud vydaný spis k naučení se angličtině. Těmuž následovalo v brzkou potom nové vydání valně rozmnouženého a doplněného slovníka česko anglického i anglicko-českého a konečně největší zásluhu získal si vydáním spisu Bohemian Made Easy, pro anglicky mluvící k učení se češtině. Spisy jeho vesměs dospěly několika vydání, což samo jest důkazem jejich potřeby, včasnosti a dokonalosti a nikdo nepřítí nemůže, že zásluhy Karla Jonáše na poli písemnictví českého v Americe jsou neocenitelnými a nikým jiným neodstíženými.

Vedle prací svých redakčních a spisovatelských, všimal si Jonáš bedlivě záležitostí politických a dodělal se na poli tom znamenitého věhlasu a úspěchu, nejen v městě svém, nýbrž i ve státu. V roce 1874 ustanoven byl členem správního sboru státní reformační školy, kterýž úřad po dvě léta zastával. Roku 1876 zvolen byl do městské rady, roku následujícího za poslance do státního sněmu, roku 1878 opět za městského radního, kdež zvolen byl předsedou městské rady. Na podzim téhož roku navržen byl do státního senátu, ale nedosáhl zvolení. Váak roku 1882 navržen znovu a zvolen na 4 roky, působiv po dvě zasedání sněmu zdatně v zájmu obecnosti.

Po zvolení presidenta Clevelanda ku první lhůtě presidentské, ustanoven byl prezidentem za konsula ame-

rického v Praze, kterýžto čin Clevelandův přijat byl od Čechů amerických v celé zemi bez rozdílu a nadšením, jež ale proměnilo se záhy v obavy, když vláda rakouská odepřela mu exekvaturu. Na naléhání vlády Clevelandovy, a které též se zmate lí vlivu nemalému, vzala konečně vláda rakouská namítky své zpět a Jonáš nastoupil místo své v Praze roku 1886. Po nastoupení presidenta Harrisona, byl ovšem v roce 1889 jiným konsulem nahrazen a vrátiv se domů, zvolen byl roku 1890 náměstkem guvernéra ve státu svém a pak znovu zvolen roku 1892 k téměř úřadu. Úřadu toho vzdal se koncem roku 1893, když jmenoval jej prezident Cleveland generálním konsulem v Petrohradě. Úřad ten zastával asi rok, váak nemoha snésti drsné tavnější podnebí, vyměnil místo své s konsulem pražským panem Karlem. Váak ani v novém místě svém dlouho nepotrvál, neboť nebyl i vlády rakouské persona grata a proto ještě jednou vyměnil místo své, odebrav se do Crefeldu v Německu, kdež život svůj, plný plodné a užitečné práce, dokončil. Jak se sděluje, bude pohřben v Praze.

Jonáš oženil se v Racine dne 11. srpna 1864 s Kristinou, dcerou Nestora žurnalistiky americké, Františka Kořizka. Z manželství zůstaly čtyry děti, nejstarší Karolina, provdaná za p. Otto Kubfna v Chicago, pak Vlasta, provdaná za pana Saláka v Manitowocu, syn Karel Otokar, kterýž s matkou nalezá se v Crefeldu co konsularní sekretář, kdež vypo-mahal choravětlmu otci v pracích jeho a konečně nejmladší syn Washington, kterýž jest na Floridě v obchodě.

Zásluhy, které získal si Jonáš o lid český v Americe, jsou nevyrovnatelnými a zůstanou nezapomenutelnými. Čest a sláva nehynoucí budíž jeho památce.

Pro poměry rusko bulharské jest významný blahopřejný telegram, jež zaslala bulharská sněmovna ku jmeninám cara Mikuláši III. (dne 18. prosince). "Vaše Veličenstvo! Bulharská sněmovna prodehnuta city nezměnitelné uznalosti a vděčnosti k ruskému caru a ruskému národu" — hlásá se tu — "uložila mi, abych byl tlumočnickem její citů a Vašemu carskému Veličenstvu přednesl své nejsrdčejší a nejjodnanější blahopřání za příčinou nejvyšších Vašich jmenin. Zastupcové bulharského národa, který vůlí vzneseného děda V. carského Vel., cara Osvooboditele, a krví synů Vašeho národa k politickému životu byl probuzen, prosí Všemohoucího, aby Vaše carské Veličenstvo obdařil zdravím a dlouhým životem, aby moc ruského národa utvrdil a v duši ruského samodržce Mikuláše Alexandroviče milost a blahosklonnost k bulharskému národu zachoval. Todorov, předseda sobranie." Kníže Lobanov odpověděl tímto telegramem: "Můj pán, car, mně uložil, abych vám upřímně díky J. c. V. za projevené v telegramu city a blahopřání vyjevil." V Sofii byly jmeniny carovy oslaveny slavnými bohoslužbami, jichžto se účastnil dvůr, ministři, poslanci, generalita, úřednictvo a j.

KARL JONÁŠ.

Karel Jonáš narozen byl dne 30. října 1840 v Malešově, kdež otec jeho byl tkadlcem. Matka jeho byla dcera učitele z Ratenic. Jonáš chodil do obecné školy Malešovské, studoval pak později reálku v Kutné Hoře, vyšší reálku v Praze a vstoupil konečně do techniky, vydržeje se ve studiích svých většinou svým vlastním přičiněním, totiž kondicemi, poněvadž rodičové při klesajícím řemesle dostatečně podporovati jej nemohli. Ovšem že pilně vštal si zuehu národního, kterýž se v dobách jeho studii po uvolnění nejhoršího absolutismu Bachova probouzeti počal. Když roku 1857 založil F. Šimáček "Posla z Prahy," byl Jonáš občasným do něho přispívatelem. Spisy zesnulého před tím Havlíčka, zejména "Duch Národních novin" a "Slovana," čítal pilně, čerpaje z nich mnoho poučení. V roce 1859 podniknul cestu na Moravu a Slovensko a tu v Brně sešel se s Karlem Sabinou a spolu konali cestu do Oravska pod Karpaty. Po návratu svém do Prahy napsal německou brožuru "o germanisaci na rakouských gymnasiích," kteráž byla v tisku zabavena a spůsobilá stále atháně se strany pověstného policejního řiditele Pürmana. Po demonstraci svatojanské roku 1860 byl zatčen bez příčiny,

můcky k učení se angličtiny, uvázel se hned v roku 1865 v obtížnou a vedlejšížitou práci sestavení tlumače česko-anglického, kterýž spis ovšem byl prvním svého druhu a poněkud nedokonalý, avšak na poměry tehdejší byl dojísta velmi dobrým.

Roku 1867 založil s tohánem svým panem Kořizkem (zakladatelem prvního listu českého v Americe) a p. Josefem Pastorem v Chicagu radikální list Pokrok, na jehož troskách vznikla pak po několika letech Denice Novověku. Roku 1870 vypravil se do Evropy, chtěje navštívit vlast. Váak tehdy nebylo žádné smlouvy mezi Rakouskem a Spojenými Státy k ochraně vystěhovalců, a na radu vyslanců amerických v Berlíně a Vídni, neodvážil se přes hranice. Mezi tím vypukla válka francouzsko-pruská a Jonáš, opatrív si odporoučení vyslance Bancrofta k generálnímu štábu v Berlíně, obdržel průvodní listy a co novinář americký odebral se za armádou německou na bojiště. Odtud psal nejen do listu svého, Slavie, nýbrž i do několika listů anglických. Po návratu svém z Paříže meškal nějaký čas v Lipsku a též i na krátko v Praze, kam se pod záplencou vypravil. Tou dobou sepsal několik spisů, jež v Praze tiskem vy-

Obdržel první odměnu — na svět. výstavě DR. PRICE'S CREAM BAKING POWDER Nejdokonalejší: připraven čistý prášek z vinného kamene. Proslulá monia, kamene a jiných nečistot. PO SE NOZÍ VYKOPAN